GİB'de Kayıtsız Fatura ve İhale

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Danıştay 13. Daire	13.01.2026	Kısmen Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/3052	2026/32	4734 s.K. 5, 17/b, 38, 58, Kamu İhale Genel Tebliği 79

ÖZET

Aşırı düşük teklif açıklamasındaki tutanağa dayanak faturalar GİB'de kayıtsız çıkmıştı. Danıştay, istekliyle tedarikçi arasında somut bağlantı gösterilmeden 17/b yasak fiil isnadı yapılamayacağını, ancak kayıtsız faturaya dayanan tutanağın açıklamada dikkate alınamayacağını belirtti.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/asiri-dusuk-teklif-gib-kayitsiz-fatura-danistay-2026-32/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Danıştay 13. Daire Başkanlığı 2025/3052 E. , 2026/32 K.

"İçtihat Metni"

T.C.

D A N I Ş T A Y

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No:2025/3052

Karar No:2026/32

TEMYİZ EDEN (DAVALI) : ...Kurumu

VEKİLİ : Av. ...

KARŞI TARAF (DAVACI) :... İlaçlama Endüstriyel Enerji Gıda Sanayi Ticaret Ltd. Şti.

VEKİLİ : Av. ...

İSTEMİN KONUSU : ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünce 13/05/2025 tarihinde açık ihale usulüyle gerçekleştirilen... ihale kayıt numaralı “Genel Müdürlük ve Taşra Teşkilatı Malzemeli Temizlik ve Muhtelif Yardımcı Hizmetler" ihalesine ilişkin olarak dava dışı şirket tarafından yapılan itirazen şikayet başvurusu üzerine davacının aşırı düşük teklif açıklamasının uygun görülmeyerek teklifinin değerlendirme dışı bırakılmasına dair 23/07/2025 tarih ve 2025/UH.I-1567 sayılı Kamu İhale Kurulu (Kurul) kararının iptali istenilmiştir.

İlk Derece Mahkemesi kararının özeti: ... İdare Mahkemesince verilen kararda; davacı şirketin EK-O.6 tutanaklarına dayanak alış ve satış faturalarının gerçeği yansıtmadığı, mevzuata aykırı olarak aşırı düşük teklif sorgulamasından sonra ve ihale konusu malzemelere uygun şekilde geriye dönük düzenlendiği, muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge niteliğinde olduğu ve Gelir İdaresi Başkanlığına (GİB) beyan edilmediği yönündeki iddialar üzerine idarece GİB'den bilgi talep edilerek tutanakta imzası bulunan meslek mensubundan faturaların asılları veya suretlerinin istenildiği, meslek mensubunca gönderilen e-fatura ve e-arşiv faturaların akabinde GİB'in 02/07/2025 tarihli cevabi yazısında söz konusu faturaların Başkanlık sisteminde kayıtlı olmadığının bildirildiği, davalı idarece, davacı tarafından sunulan fiyat teklifine dayanak EK-O.6 satış tutarı tespit tutanağının kamu ihale mevzuatı bakımından geçerli kabul edilemeyeceği ve bu faturaların tutanağa dayanak olamayacağı değerlendirilerek anılan fiilin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun 17. maddesinin (b) bendi kapsamında ihale kararını etkilemeye yönelik davranış olarak nitelendirilip aşırı düşük teklif açıklamasının reddedildiği; GİB'in 02/07/2025 tarihli cevabi yazısında faturaların Başkanlık sisteminde kayıtlı olmadığına ilişkin tespit bulunmakta ise de, elektronik ortamda görüntülenememenin tek başına faturaların düzenlenmediği veya gerçeği yansıtmadığı sonucunu doğurmayacağı, 509 sıra No.'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği uyarınca e-belgelerin farklı teknik yöntemlerle oluşturulabildiği ve özel entegratör kaynaklı erişim veya aktarım aksaklıklarının ortaya çıkabileceği hususları gözetildiğinde, faturaların fiilen mevcut olup olmadığı yönünde fiyat teklifi alınan ... Gıda ve Temizlik Ürünleri Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'nin yasal defter ve belgeleri, ticari kayıtları, ödeme hareketleri ile mal hareketini tevsik eden diğer belgelerin istenilerek incelenmesi suretiyle karara bağlanması gerekirken, yalnızca faturaların GİB sistemde kayıtlı olmadığı gerekçesine dayanılarak tesis edilen dava konusu Kurul kararında hukuka uygunluk bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilen gerekçelerle hukuka aykırı bulunan dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENİN İDDİALARI : Davalı idare tarafından, özel entegratör tarafından oluşturulmuş olsa dahi EK-O.6 tutanaklarına dayanak alınan faturaların GİB sisteminde kayıtlı olmaması gerektiği, GİB sistemine kayıtlı olmayan faturaların EK-O.6 tutanaklarına dayanak alınamayacağı, 4734 sayılı Kanun’un 17. maddesinin (b) bendi kapsamında ihale kararını etkilemeye yönelik davranış değerlendirmesini yapabilmek için ortada kuvvetli bir şüphenin bulunmasının yeterli olduğu ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI : Davacı tarafından, ihale kararını etkilemeye yönelik davranıştan bahsedebilmek için bu davranışta bulunanın kendilerinin olması gerektiği, ne satış tutarı tespit

tutanaklarının ne de bunlara dayanak faturaların kendilerince düzenlenmediği, faturaların GİB sistemine kaydedilip kaydedilmediğinin bilinmesinin ve bu durumun kendilerince sorgulanmasının mümkün olmadığı, faturaların GİB sistemine kaydedilememesinin nedeninin faturaları düzenleyen şirketin muhasebecisinin sistemsel bir uyumsuzluk nedeniyle manuel olarak faturaları düzenlemesi olduğu belirtilerek istemin reddi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'UN DÜŞÜNCESİ : Temyiz isteminin kısmen reddi, kısmen kabulü gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, dosya tekemmül ettiğinden yürütmenin durdurulması istemi hakkında ayrıca bir karar verilmeksizin gereği görüşüldü:

İNCELEME VE GEREKÇE :

ESAS YÖNÜNDEN:

MADDİ OLAY:

Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünce 13/05/2025 tarihinde “Genel Müdürlük ve Taşra Teşkilatı Malzemeli Temizlik ve Muhtelif Yardımcı Hizmetler" ihalesi gerçekleştirilmiş, 29/05/2025 tarihli ihale komisyonu kararıyla ihalenin davacının üzerinde bırakılmasına karar verilmiştir.

Bunun üzerine dava dışı şirket tarafından önce idareye şikayet başvurusu yapılmış, yapılan şikayet başvurusunun reddi üzerine Kuruma itirazen şikayet başvurusunda bulunulmuştur.

Dava konusu Kurul kararıyla, davacıların oluşturduğu iş ortaklığının yapmış oldukları aşırı düşük teklif açıklamasında ibraz ettikleri tutanaktaki fatura bilgileri tablosunda yer alan faturaların GİB sisteminde kayıtlı olmadığı, dolayısıyla EK-O.6 satış tutarı tespit tutanağının kamu ihale mevzuatı açısından dikkate alınabilecek nitelikte olmadığı, anılan fiil ve davranışın 4734 sayılı Kanun'un “Yasak fiil veya davranışlar” başlıklı 17. maddesinin (b) bendinde düzenlenen ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak fiili kapsamında değerlendirilerek aşırı düşük teklif açıklamasının reddedilmesi gerektiği yönünde düzeltici işlem belirlenmesine karar verilmiş, anılan Kurul kararının iptali istemiyle de bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Temel ilkeler" başlıklı 5. maddesinde, "İdareler, bu Kanuna göre yapılacak ihalelerde; saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla sorumludur."; "İhaleye katılımda yeterlik kuralları" başıklı 10. maddesinde, " (...) Aşağıda belirtilen durumlardaki istekliler ihale dışı bırakılır:

(...)

j) 17 nci maddede belirtilen yasak fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilen."; "Yasak fiil ve davranışlar" "başlıklı 17. maddesinde, "İhalelerde aşağıda belirtilen fiil veya davranışlarda bulunmak yasaktır:

(...)

b) İsteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak.

(...)

Bu yasak fiil veya davranışlarda bulunanlar hakkında bu Kanunun Dördüncü Kısmında belirtilen hükümler uygulanır."; "Aşırı düşük teklifler" başlıklı 38. maddesinde, "İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

İhale komisyonu;

a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü,

gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir."; "İhalelere katılmaktan yasaklama" başlıklı 58. maddesinde, "17 nci maddede belirtilen fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler hakkında fiil veya davranışlarının özelliğine göre, bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar, üzerine ihale yapıldığı halde mücbir sebep halleri dışında usulüne göre sözleşme yapmayanlar hakkında ise altı aydan az olmamak üzere bir yıla kadar, 2 nci ve 3 üncü maddeler ile istisna edilenler dahil bütün kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklama kararı verilir. Katılma yasakları, ihaleyi yapan bakanlık veya ilgili veya bağlı bulunulan bakanlık, herhangi bir bakanlığın ilgili veya bağlı kuruluşu sayılmayan idarelerde bu idarelerin ihale yetkilileri, il özel idareleri ve bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde İçişleri Bakanlığı; belediyeler ve bunlara bağlı birlik, müessese ve işletmelerde ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından verilir.

(...)

İhale sırasında veya sonrasında bu fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenler, idarelerce o ihaleye iştirak ettirilmeyecekleri gibi yasaklama kararının yürürlüğe girdiği tarihe kadar aynı idare tarafından yapılacak sonraki ihalelere de iştirak ettirilmezler." kurallarına yer verilmiştir.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Hizmet alımı ihalelerinde sınır değer tespiti ve aşırı düşük tekliflerin değerlendirilmesi" başlıklı 79. maddesinde, "79.2.2. İstekliler aşırı düşük olarak tespit edilen

tekliflerini aşağıdaki yöntemleri kullanarak açıklayabilirler.

79.2.2.1. Üçüncü Kişilerden Alınan Fiyat Teklifleri: Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınması durumunda, öncelikli olarak fiyat teklifini veren kişiyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu mal veya hizmet için maliyet tespit tutanağı veya satış tutarı tespit tutanağı düzenlenecektir. Tutanaklar fiyat teklifinin dayanağı olarak düzenlenecek olup, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulacaktır.

Maliyet tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için, fiyat teklifinin mamul/mala ilişkin olması halinde mamul/malın birim fiyatının, tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması; fiyat teklifinin hizmete ilişkin olması halinde ise bu hizmetin birim fiyatının, tutanakta tespit edilen toplam birim maliyetin altında olmaması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından 'Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımca düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı maliyet tespit tutanağındaki ortalama/toplam birim maliyet tutarının altında olmadığını beyan ederim.' ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Satış tutarı tespit tutanağı dayanak alınarak fiyat teklifi sunulabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması, fiyat teklifi üzerine meslek mensubu tarafından 'Bu fiyat teklifindeki birim fiyatın, mükellefin yasal defter ve belgelerine göre tarafımca düzenlenerek onaylanan (.../.../...) tarih ve (...) sayılı satış tutarı tespit tutanağındaki ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmadığını beyan ederim.' ibaresinin yazılarak imzalanması ve iletişim bilgileri de belirtilmek suretiyle kaşelenmesi/mühürlenmesi gerekmektedir.

Üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerinin teklife konu alanda faaliyet gösterenlerden alınması gerekmekte olup, bu belgelerin ihale tarihinden önce düzenlenmiş olması zorunlu değildir.

79.2.2.7. İsteklinin Kendi Ürettiği, Aldığı veya Sattığı Mallara İlişkin Fiyatlar: Teklifi oluşturan maliyet bileşenlerine ilişkin olarak isteklinin kendi ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ait fiyatların kullanılması durumunda, istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre aşırı düşük teklif açıklamasına konu mal için düzenlenen maliyet/satış tutarı tespit tutanağı ile açıklama yapılabilir.

Maliyetler dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim maliyetin altında olmaması ve isteklinin ilan/davet tarihinin içinde bulunduğu aydan önceki üç ay veya bundan önceki üç ay içinde ihale konusu işte kullanılmasını öngördüğü mal miktarının en az yarısı kadar alım yapmış olması gerekir.

Satışlar dayanak alınarak yapılan açıklamanın geçerli olabilmesi için teklif edilen birim fiyatın, ilgili tutanakta tespit edilen ağırlıklı ortalama birim satış tutarının % 80'inin altında olmaması, malın ticaretinin isteklinin faaliyet alanında olması ve isteklinin ilan/davet tarihinin içinde bulunduğu aydan önceki üç ay veya bundan önceki üç ay içinde ihale konusu işte kullanılmasını öngördüğü mal miktarının en az 1/20'si kadar satış yapmış olması gerekir.

79.2.3. Meslek mensubu; üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifi üzerindeki beyanın ve emsal bedel beyanı ile tutanaklardaki bilgilerin doğruluğundan sorumludur. Meslek mensubu ibaresinden Yeminli Mali Müşavirler veya Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler anlaşılır" açıklamaları yer almıştır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Dava konusu Kurul kararının, davacı tarafından yapılan aşırı düşük teklif açıklamasında üçüncü kişiden alınan fiyat teklifinin eki niteliğindeki satış tutarı tespit tutanağında bilgilerine yer verilen faturaların Gelir İdaresi Başkanlığı sisteminde kayıtlı olmadığı gerekçesiyle satış tutarı tespit tutanağının ihale mevzuatı açısından aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında dikkate alınabilecek nitelikte olmadığı ve satış tutarı tespit tutanağının dayanağı olamayacağından bahisle söz konusu fiil ve davranışın 4734 sayılı Kanun'un 17. maddesinin (b) bendinde düzenlenen "ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak" fiili kapsamında değerlendirilmek suretiyle teklifin reddedilmesi yönünden yapılan incelemede;

Aktarılan kurallardan, 4734 sayılı Kanuna göre gerçekleştirilen ihalelerde isteklileri tereddüde düşürmek, katılımı engellemek, isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak veya teşvik etmek, rekabeti veya ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmanın yasak fiil veya davranışlar olarak kabul edildiği, anılan eylemde bulundukları tespit edilenler hakkında fiil veya davranışın özelliğine göre bir yıldan az olmamak üzere iki yıla kadar tüm kamu kurum ve kuruluşlarının ihalelerine katılmaktan yasaklanacağı, ihale sırasında veya sonrasında bu fiil veya davranışlarda bulundukları tespit edilenlerin ihaleyi gerçekleştiren idarelerce o ihaleye iştirak ettirilmeyecekleri gibi yasaklama kararının yürürlüğe girdiği tarihe kadar aynı idareler tarafından yapılacak sonraki ihalelere de iştirak ettirilmeyeceği anlaşılmaktadır.

Dava konusu Kurul kararıyla, üçüncü kişiden fiyat teklifi alınmak suretiyle gerçekleştirilen aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulan tutanakta yer verilen faturanın, ihale ve aşırı düşük teklif açıklama talebinden sonra Gelir İdaresi Başkanlığına beyan edilmesine yönelik fiilin, 4734 sayılı Kanun'un 17/b maddesinde yer alan "ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak" şeklinde kabul edilerek davacının teklifi değerlendirme dışı bırakıldığından, uyuşmazlığın bu kısmının yasak fiil ve davranışlar yönünden değerlendirilmesi gerekmektedir.

İhalelere katılmaktan yasaklanma sonucunu da doğurduğundan, yasak fiil ve davranışlarda bulunulduğu hususunun hiçbir tereddüte yer vermeyecek şekilde açık ve net olarak tespit edilmesi, başka bir anlatımla, ilgiliye isnat edilen fiilin kesin olarak sübuta ermesi gerektiği açıktır.

Dosya incelendiğinde, davacı tarafından üçüncü kişiden fiyat teklifi alınmak suretiyle aşırı düşük teklif açıklaması yapıldığı, söz konusu fiyat teklifi ve ekinde yer alan satış tutarı tespit tutanağının yetkili kişilerce kaşelenerek imzalandığı, üzerinde bulunması gereken ibarelere ve bu belgedeki bilgilerin tevsiki amacıyla fatura bilgilerine yer verildiği, söz konusu teklife ilişkin bilgi ve belgelerin Tebliğ'de aranan şartları taşıdığı, ancak davalı idarece söz konusu teklif ekinde yer alan satış tutarı tespit tutanağına konu faturaların GİB sistemine kayıtlı olmadığı gerekçesiyle ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunulduğundan bahisle davacının aşırı düşük teklif açıklamasının

reddedilmesi ve teklifinin değerlendirme dışı bırakılması gerektiği yönünde düzeltici işlem belirlendiği anlaşılmaktadır.

Aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında üçüncü kişilerden alınan fiyat teklifinde herhangi bir hukuka aykırılığın tespit edilmesi halinde ihaleye teklif verenin bu durumdan sorumlu tutulabilmesinin söz konusu hukuka aykırılığın ihaleye teklif veren ile teklif alınan üçüncü kişi arasında somut bir bağlantı bulunmasına bağlı olduğu, bir başka anlatımla, ihaleye teklif veren isteklinin, fiyat teklifi veren üçüncü kişi ile birlikte hareket ettiğine veya hukuka aykırılığın ihaleye teklif veren tarafından da bilindiği ya da bilinmesi gerektiği yönünde tespitlere yer verilmesi gerektiği, aksi halde söz konusu fiyat teklifini ihaleyi gerçekleştiren idareye sunan istekli yönünden herhangi bir araştırma yapılmaksızın doğrudan sorumluluğuna gidilmesinin, aşırı düşük tekliflerin açıklamasında üçüncü kişiden fiyat teklifi alınmasına yönelik getirilen ve ihale konusu işin daha avantajlı koşullarla gerçekleştirilebilmesi işlevi de bulunabilen açıklama yönteminin kullanımına engel olabileceği gibi 4734 sayılı Kanun'un 5. maddesinde belirlenen temel ilkelere de aykırılık teşkil edecektir.

Bu durumda, aşırı düşük teklif açıklamasının üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınarak yapılması halinde ihalede teklifi aşırı düşük teklif açıklamasına tabi tutulan kişinin fiilinin, üçüncü kişi tarafından hazırlanan fiyat teklifleri ile eki niteliğindeki tutanakların ve beyan edilen faturalara ait bilgilerin ihaleyi gerçekleştiren idareye verilmesinden ibaret olduğu göz önünde bulundurulduğunda, davacı tarafından fiyat teklifi alınan firma ile iştirak içerisinde bulunup bulunmadığı, başka bir ifadeyle, söz konusu fiilin davacıların oluşturduğu iş ortaklığının bilgisi dahilinde gerçekleştirilip gerçekleştirilmediğinin somut verilerle ortaya koyularak karar verilmesi gerekirken, bu yönde hiçbir değerlendirme yapılmadan yalnızca üçüncü kişi tarafından hazırlanan ve ihale mevzuatı açısından uygun olmayan fiyat teklifini aşırı düşük teklif açıklaması çerçevesinde sunduğu gerekçesiyle davacının "ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak" yasak fiilini gerçekleştirdiğinden bahisle aşırı düşük teklif açıklamasının reddedilmesi ve teklifinin değerlendirme dışı bırakılması yönünde düzeltici işlem belirlenmesine yönelik dava konusu Kurul kararının bu kısmında hukuka uygunluk, dava konusu işlemin iptali yolundaki temyize konu İdare Mahkemesi kararının bu kısmında ise sonucu itibarıyla hukuki isabetsizlik bulunmamaktadır.

Dava konusu Kurul kararının, davacı tarafından yapılan aşırı düşük teklif açıklamasında üçüncü kişiden alınan fiyat teklifinin eki niteliğindeki satış tutarı tespit tutanağında bilgilerine yer verilen faturaların Gelir İdaresi Başkanlığı sisteminde kayıtlı olmadığı gerekçesiyle bu faturalar dayanak alınarak düzenlenen satış tutarı tespit tutanağının ihale mevzuatı açısından aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında dikkate alınabilecek nitelikte olmadığı gerekçesi yönünden yapılan incelemede;

İhale komisyonunca, verilen teklifler değerlendirildikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanların tespit edileceği, tekliflerin reddedilmeden önce, teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğu tespit edilen bileşenler ile ilgili ayrıntıların yazılı olarak isteneceği, teklif sahiplerince aşırı düşük olarak tespit edilen tekliflerini üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınarak açıklayabileceği gibi isteklinin kendi ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ilişkin olarak fiyatlar üzerinden de açıklayabileceği açıktır.

Üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınmak suretiyle yapılacak aşırı düşük teklif açıklamalarında, öncelikli olarak fiyat teklifini veren kişiyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre teklife konu mal veya hizmet için maliyet tespit tutanağı veya satış tutarı tespit tutanağının düzenleneceği, tutanakların fiyat teklifinin dayanağı olarak düzenleneceği, aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulacağı, bu çerçevede fiyat teklifi alınan firma tarafından teklife konu mal veya hizmet için maliyetler üzerinden teklif verilmesi halinde maliyet tespit tutanağının, satışlar üzerinden teklif verilmesi halinde ise satış tutarı tespit tutanağının düzenleneceği, söz konusu tutanaklarda Tebliğin 79.2.2.1. maddesi uyarınca bulunması gereken hususların yer alması ve istenilen şartları sağlaması gerektiği, bu bağlamda, aşırı düşük teklif açıklamasının üçüncü kişilerden fiyat teklifi alınarak yapılması halinde ihalede teklifi aşırı düşük teklif açıklamasına tabi tutulan kişinin, üçüncü kişi tarafından hazırlanan fiyat teklifinin, eki niteliğindeki tutanakların, tutanakta bulunması gereken şartların tevsiki için beyan edilen faturalara ait bilgilerin ihaleyi gerçekleştiren idareye verilmesinden ibaret olduğu, anılan istekli tarafından üçüncü kişiden alınan fiyat teklifine konu bilgi ve belgelerin doğru olup olmadığının teyidine yönelik herhangi bir incelemede bulunabilmesinin beklenemeyeceği, nitekim alınan fiyat teklifinde beyan edilen hususlar ve tutanakların doğruluğundan üçüncü kişi ile tam tasdik sözleşmesi imzalayan meslek mensubunun sorumlu olduğu anlaşılmaktadır.

Diğer taraftan, isteklinin kendi ürettiği, aldığı veya sattığı mallara ilişkin fiyatların kullanılması durumunda istekliyle tam tasdik sözleşmesi yapan veya beyannamelerini imzalamaya yetkili olan meslek mensubu tarafından ilgisine göre aşırı düşük teklif açıklamasına konu mal için düzenlenen maliyet/satış tutarı tespit tutanağı ile açıklama yapılabileceği, bu kapsamda aşırı düşük teklif açıklamasının istekli tarafından maliyetler veya satışlar dayanak alınarak açıklama yapılması halinde açıklamanın geçerli olabilmesi için Tebliğin 79.2.2.7. maddesi uyarınca satışa veya maliyete ilişkin şartların isteklilerce sağlanmış olması gerektiği, aşırı düşük teklif açıklamasına konu malın veya hizmetin yine kendisi tarafından hazırlanacak fiyat teklifi çerçevesinde açıklanacağı, başka bir ifadeyle, aşırı düşük teklif açıklaması istenilen isteklinin Tebliğin söz konusu maddesinde belirtilen şartları sağlayıp sağlamadığının kendi faaliyeti çerçevesinde gerçekleştirilen alış/satışlar üzerinden tevsik edileceği anlaşıldığından, söz konusu teklifte yer alan hususların doğruluğundan isteklinin kendisinin sorumlu tutulması gerektiği kuşkusuzdur.

Dosyanın incelenmesinden, davacı tarafından verilen teklifin sınır değerin altında kalması nedeniyle işçilik giderleri ve malzeme bedeli kalemleri için aşırı düşük teklif açıklaması istenildiği, davacı tarafından sunulan aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında üçüncü kişilerden alınan fiyat tekliflerine ve fiyat tekliflerinin dayanağı olarak düzenlenen satış tutarı tespit tutanaklarına yer verildiği, söz konusu tutanakların “Fatura Bilgileri Tablosu” başlıklı bölümünde faturalara ilişkin detaylı bilgilere yer verildiği, dava dışı şirket tarafından yapılan itirazen şikayet başvurusu çerçevesinde davalı idarece fiyat tekliflerinin tevsiki için beyan edilen faturalar hakkında GİB'den bilgi ve belgelerin istenildiği, GİB'in 02/07/2025 tarihli cevabi yazısında, söz konusu faturaların kayıtlarında yer almadığının belirtildiği, bu faturalar dayanak alınarak düzenlenen "Ek-O.6 Satış Tutarı Tespit Tutanağı"nın kamu ihale mevzuatı açısından aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında dikkate alınabilecek nitelikte olmadığı, söz konusu faturaların "Ek-O.6 Satış Tutarı

Tespit Tutanağı"nın dayanağı olamayacağı gerekçesiyle düzeltici işlem belirlenmesine karar verildiği görülmektedir.

4734 sayılı Kanun'a tabi idarelerin mal veya hizmet alımları ile yapım işleri yoluyla kamu hizmetlerinin yerine getirilmesini teminen gerçekleştireceği ihalelerde, saydamlığı, rekabeti, eşit muameleyi, güvenirliği, gizliliği, kamuoyu denetimini, ihtiyaçların uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasını ve kaynakların verimli kullanılmasını sağlamakla yükümlüdür.

Gelir İdaresi Başkanlığı sistemine kayıtlı olmayan faturaların aşırı düşük tekliflerin açıklanmasında kullanılmasının aşırı düşük tekliflerin incelenmesi ve ihale sürecinin sağlıklı işlemesine engel olabileceği ve bu şekilde ortaya çıkabilecek tereddütlerin temel ihale ilkelerini de ihlal edebileceği göz önünde bulundurulduğunda, anılan faturaların aşırı düşük teklif açıklamasında tevsik edici belge olarak kabul edilmesine imkan bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Bu itibarla, davacıların oluşturduğu iş ortaklığı tarafından aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında sunulan faturaların, GİB sisteminde kayıtlı olmaması nedeniyle bu fatura dayanak alınarak düzenlenen "Ek-O.6 Satış Tutarı Tespit Tutanağı"nın kamu ihale mevzuatı açısından aşırı düşük teklif açıklamaları kapsamında dikkate alınabilecek nitelikte olmadığı, söz konusu faturanın "Ek-O.6 Satış Tutarı Tespit Tutanağı"nın dayanağı ve/veya unsuru olamayacağı yolundaki dava konusu Kurul kararının bu kısmında hukuka aykırılık, dava konusu işlemin iptali yolundaki temyize konu İdare Mahkemesi kararının bu kısmında ise hukuki isabet bulunmamaktadır.

KARAR SONUCU :

Açıklanan nedenlerle;

1. Davalının temyiz isteminin kısmen reddine,

2. ... İdare Mahkemesinin ... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının, dava konusu Kurul kararının, davacı tarafından yapılan aşırı düşük teklif açıklamasında üçüncü kişiden alınan fiyat teklifinin eki niteliğindeki satış tutarı tespit tutanağında bilgilerine yer verilen faturaların Gelir İdaresi Başkanlığı sisteminde kayıtlı olmadığı gerekçesiyle satış tutarı tespit tutanağının ihale mevzuatı açısından aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında dikkate alınabilecek nitelikte olmadığı ve satış tutarı tespit tutanağının dayanağı olamayacağından bahisle söz konusu fiil ve davranışın 4734 sayılı Kanun'un 17. maddesinin (b) bendinde düzenlenen "ihale kararını etkileyecek davranışlarda bulunmak" fiili kapsamında değerlendirilmek suretiyle teklifin reddedilmesi gerektiğine ilişkin kısmı yönünden dava konusu işlemin iptaline dair kısmı ile davacı lehine vekalet ücretine hükmedilmesine yönelik kısmında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde sayılan bozma nedenlerinden hiçbirisi bulunmadığından Mahkeme kararının anılan kısmının yukarıda belirtilen GEREKÇEYLE ONANMASINA,

3. Davalının temyiz isteminin kısmen kabulüne;

4.... İdare Mahkemesinin... tarih ve E:..., K:... sayılı kararının, dava konusu Kurul kararının, davacı tarafından yapılan aşırı düşük teklif açıklamasında üçüncü kişiden alınan fiyat teklifinin eki niteliğindeki satış tutarı tespit tutanağında bilgilerine yer verilen faturaların Gelir İdaresi Başkanlığı

sisteminde kayıtlı olmadığı gerekçesiyle bu faturalar dayanak alınarak düzenlenen satış tutarı tespit tutanağının ihale mevzuatı açısından aşırı düşük teklif açıklaması kapsamında dikkate alınabilecek nitelikte olamayacağına ilişkin kısmı yönünden dava konusu işlemin iptaline ilişkin kısmının 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesi uyarınca BOZULMASINA,

5. Bu kısım bakımından DAVANIN REDDİNE,

6. Dava kısmen ret, kısmen iptal kararı ile sonuçlandığından, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam ...-TL ilk derece yargılama giderinin yarısı olan...-TL'nin davacı üzerinde bırakılmasına, kalan ...-TL'nin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,

7. Ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam...-TL temyiz yargılama giderinin yarısı olan ...-TL'nin davalı idare üzerinde bırakılmasına, kalan ...-TL'nin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine,

8. Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca...-TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine,

9. Temyiz aşamasında kullanılmayan ...-TL yürütmeyi durdurma harcının istemi halinde davalı idareye iadesine,

10. Posta giderleri avansından artan tutarın taraflara iadesine,

11. Dosyanın anılan Mahkemeye gönderilmesine,

12. 2577 sayılı Kanun'un 20/A maddesinin ikinci fıkrasının (i) bendi uyarınca kesin olarak (karar düzeltme yolu kapalı olmak üzere), 13/01/2026 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.